

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming – wijziging ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Woonconcept
Aangevraagde activiteiten :	Wijziging WNB ontheffing soortenbescherming complex 389.02 Steenwijk
Datum ontvangst aanvraag :	14.07.2022
Locatie :	diverse woningen Jan Steenstraat in Steenwijk
Datum beschikking :	20.10.2022
Kenmerk :	D2022-09-000984
Zaaknummer :	2022-009640

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORT.EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Soortspecifiek	8
B.4	Overige zaken	9
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	10
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	10
C.1.1	Bevoegdheid	10
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
C.1.2	Procedure	10
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	10
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	10
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	10
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	11
C.1.3.2	Provinciaal beleid	11
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
C.2.2	Doel van het project	12
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	12
C.2.4	Periode	12
C.2.5	Onderliggende documenten	12
C.2.6	Aanvullende gegevens	13
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	13
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	13
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	13
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	13
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	14
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	15
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	15
D.	SLOTCONCLUSIE	16

E.	KAARTEN	17
----	---------------	----

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORT.EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

[REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen bv heeft, namens uw organisatie, een verzoek tot het wijzigen van uw ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten (verder Wnb-soorten) bij ons ingediend.

Dit verzoek hebben wij op 14 juli 2022¹ ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer 2022-009640.

Op 22 augustus en 21 september 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De huidige ontheffing met zaaknummer 2021-004102 is enkel afgegeven voor de gewone dwergvleermuis.

U doet dit wijzigingsverzoek omdat tijdens een inspectieronde van het plangebied op 29 juni 2022 naast vleermuizen ook broedende huismussen zijn aangetroffen en waarnemingen van de egel zijn geconstateerd.

In dit document geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij wijzigen uw ontheffing² voor het project 'complex 389.02' aan de Jan Steenstraat in Steenwijk. Specifiek besluiten wij aanvullend een ontheffing³ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Vogelrichtlijn en een nationaal beschermde soort. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de huismus weg te nemen⁴ en de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze wijziging van uw ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en blijft geldig tot en met 1 april 2026. Deze periode sluit aan bij de reeds verleende ontheffing.

Voor het overige blijft de ontheffing zoals die op 6 december 2021 onder zaaknummer 2021-004102 is verleend gelden.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in *B. Voorschriften bij het besluit*:

- Het wijzigingsverzoek, ingediend op 14-7-2022;
- De notitie met het activiteitenplan, Ecogroen bv 14-7-2022;
- De aanvullingen van 22-8-2022;
- Ontheffing Wet natuurbescherming op 6 december 2021 verleend met zaaknummer 2021-004102.

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ Kenmerk provincie D2022-07-002086

² Zaaknummer 2021-004102, d.d. 6 december 2021

³ Op basis van art. 3.3, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

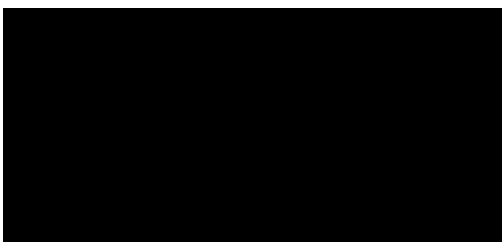
⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Steenwijkerland;
- Ecogroen bv, [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en het zaaknummer van dit besluit (D2022-09-000984). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geef u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁶, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- minimaal 3 jaar ervaring heeft met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecooloog; en
- soortspecifieke kennis heeft opgedaan door middel van veldwerk, onderzoek, studie of opleiding; en
- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke dat is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereeniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS Nederland, SOVON).

B.3 Soortspecifiek

5. Bij de planning en uitvoering van het ongeschikt maken (verwijderen van nestkasten en beplanting), houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de huismus en egel.
 - Huismus: voortplanting 1 maart tot en met 31 augustus en vorstperioden (van minimaal 3 dagen met overdag temperaturen $< 0^{\circ}\text{C}$) van december tot en met februari.
 - Egel: voortplanting 1 mei – 31 augustus, winterperiode 1 november – 15 april.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
<i>Huisumus</i> Voortplantingsperiode/ vorstperioden												
<i>Egel</i> Voortplantingsperiode/ winterperiode												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Huisumus

6. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden, maar na 1 september 2022 worden alle 20 nestkasten verwijderd. Wanneer nestkasten nog bezet worden door broedende huismussen wordt gewacht met het verwijderen van de nestkast tot het broedsel is uitgevlogen. Het verwijderen van de nestkasten wordt begeleid door een ecologisch deskundige op het gebied van vogels.
7. Op 22 juli 2022 heeft u 20 vervangende tijdelijke nestkasten opgehangen zoals weergegeven in bijlage E. Kaarten. De nestkasten zijn aan woningen geplaatst op minimaal 3 meter hoogte, binnen 200 m van het plangebied en hangen niet in de volle zon.
8. De tijdelijke kasten blijven tenminste hangen tot nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en een gewenningsperiode van drie maanden is verstreken. Het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de huismus plaatsvinden en binnen de ontheffingsperiode. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden.
9. Tijdens de nieuwbouwwerkzaamheden worden 20 huismusneststenen (type HMP2 of vergelijkbaar) ingemetseld in kopgevels van de nieuwe woningen in het plangebied in noordelijke of westelijke richting conform de richtlijnen van het kennisdocument Huismus (Bij12, 2022).
10. Bij 3 woningblokken wordt het vogelschroot opgehoogd tot op de 3^e rij dakpannen. In totaal wordt over een lengte van ruim 265 meter verhoogd vogelschroot aangebracht.

Egel

11. U verwijdert het groen, struiken, opslag en bladeren waar de egel kan verblijven binnen het plangebied buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode. Vrijkomend materiaal dient direct te worden afgevoerd om te voorkomen dat egels hierin een verblijfplaats maken.
12. Als tijdens het verwijderen van de groenstructuren egels worden aangetroffen worden deze verblijfplaatsen gemarkeerd en een zone van 2 m rondom deze verblijfplaats gespaard. Als blijkt dat de eventueel aanwezige egels uit eigen beweging zijn vertrokken -na controle van de ecologisch deskundige – kunnen ook deze verblijfplaatsen verwijderd worden.

13. Als de egel na 3 nachten (met gunstige omstandigheden $>10^{\circ}\text{C}$) niet uit eigen beweging is vertrokken dan wordt de egel (inclusief aanhangend nestmateriaal) verplaatst naar één van de egelverblijven die worden aangebracht in het groengebied rondom het plangebied.
14. U plaatst uiterlijk begin augustus 2022, 8 tijdelijke egelkasten. De egelkasten plaatst u op beschutte plekken in tuin bos of parkachtige omgeving naast het plangebied. De kasten worden geplaatst onder een struik of verborgen aangebracht door de kast te bedekken met takken en bladeren.
15. U realiseert in de nieuwe inrichting van het plangebied 6700 m^2 geschikt leefgebied in de vorm van openbaar groen met minimaal 25% invulling met dicht struikgewas. Tussen de erfafscheidingen plaatst u een heg, niets, of gaaspanelen met een minimale maaswijdte van 13 cm tussen de erfafscheidingen bij iedere woning. De gaaspanelen worden dan begroeid met klimop.
16. De tijdelijke egelverblijven blijven tenminste staan tot nadat het plangebied geschikt leefgebied is ingericht en een gewenningsperiode van drie maanden is verstreken. Het verwijderen van de tijdelijke egelkasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de egel plaatsvinden en binnen de ontheffingsperiode. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke egelkasten moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden.

B.4 Overige zaken

17. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en egel.
18. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenwijkerland gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Steenwijkerland
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

⁷ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁸ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁰ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹¹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten,

⁸ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹¹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹² niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

De omschrijving van het gehele project is niet gewijzigd ten opzichte van de op 6 december 2021 verleende ontheffing.

Het project omvat de sloop van woningen van complex 389.02 in Steenwijk om ruimte te maken voor nieuwbouw. De woningen betreft de volgende adressen: Vondelstraat 15 t/m 41 (oneven), Jan Steenstraat 1 t/m 36, 38 en 40 en Admiraal de Ruyterstraat 25 t/m 51 (oneven) in Steenwijk. Tijdens de werkzaamheden wordt naast de sloop van de woningen ook de begroeiing en bestrating uit de tuinen van deze woningen verwijderd.

In de nieuwe situatie worden 52 eengezinswoningen, 8 levensloopbestendige woningen en 18 kleine appartementen gerealiseerd (zie bijlage E. Kaarten).

C.2.2 Doel van het project

Het project heeft als doel om nieuwe woningen te bouwen die voldoen aan de huidige eisen op het gebied van een gezond- woon- en leefklimaat en die verduurzaamd worden naar label A.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt aanvullend ontheffing aan voor de huismus van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹³ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen¹⁴. De reeds bestaande ontheffing is afgegeven op 6 december 2021 en verleend met zaaknummer 2021-004102.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2022 tot en met 1 april 2026.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Het wijzigingsverzoek, ingediend op 14-7-2022;
- De notitie met het activiteitenplan, Ecogroen bv 14-7-2022;
- De aanvullingen van 22-8-2022;
- Ontheffing Wet natuurbescherming op 6 december 2021 verleend met zaaknummer 2021-004102.

¹² Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

¹³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁴ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 14 juli 2022 ontvangen. Op 10 augustus 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 22 augustus en 21 september ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het 'kennisdocument van de huismus' en de brochure 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel' bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Tijdens een inspectieronde met de aannemer op 29 juni 2022 zijn door een ecooloog van Ecogroen bv broedende huismussen aangetroffen in zowel huismus- als gierzwaluwkasten binnen het plangebied. Verder zijn er in de omgeving van het plangebied waarnemingen van egel bekend (NDFF 2022) en waargenomen door ecologen van Ecogroen bv tijdens parallel lopende projecten.

Binnen het plangebied hangen in totaal 20 kasten aan de gevels van woningen. Het gaat in totaal om 11 huismuskasten en 9 gierzwaluwkasten. Tijdens het bezoek is geconstateerd dat er 8 kasten in gebruik waren door de huismus. Nestlocaties van huismus worden verwacht op basis van in- en uitvliegende huismussen, schijfsporen op de kasten, roepende huismussen op de kasten of nestmateriaal dat in de kastopening is waargenomen. De huismus is aangetroffen in zowel de huismuskasten als de gierzwaluwkasten.

Uit zenderonderzoek is bekend dat egels in Steenwijk actief zijn. Bij een parallel lopend project rond de Paul Krugerstraat, direct ten zuidoosten van het projectgebied, zijn tijdens nachtelijke bezoeken meerdere waarnemingen van egel gedaan door medewerkers van Ecogroen bv. Zo zijn in de nacht van 5 op 6 juli 3 waarnemingen gedaan van egel, waarbij er 2 exemplaren zijn vastgesteld. Hoewel egels vrij grote territoria hebben, komen meerdere dieren in en rond het projectgebied voor omdat verschillende territoria kunnen overlappen.

Op basis van de resultaten van de terreinkenmerken, bekende waarnemingen en de grootte van een egelterritorium en expert judgement wordt ingeschat dat het plangebied overlapt met territoria van 2 tot 4 egels. De oppervlakte is bepaald op basis van luchtfoto's en geschat op 6.350 m².

Het onderzoek is niet geheel volledig conform de reguliere onderzoeksprotocollen uitgevoerd. Aangezien de urgentie tot ontheffing zeer hoog vanwege grote risico's op criminaliteit en brandstichting in het plangebied en de aanvrager ruimschoots mitigeert beoordelen we het onderzoek bij uitzondering als voldoende.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan (in aanvulling op de bestaande ontheffing) minimaal 8 en maximaal 20 nesten van de huismus en gaat potentieel leefgebied van 2-4 egels verloren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de wijzigingsaanvraag¹⁵, zijn voldoende. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus en egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Het ongeschikt maken van de nest en rustplaatsen buiten de kwetsbare periode;
- Het aanbieden van ruim voldoende nestplaatsen voor de huismus en egel in de nabijheid van het plangebied;

¹⁵ Notitie pagina 1 t/m 8

- Het realiseren van ruim voldoende compensatie in de vorm van 20 ingemetselde huismuskasten, 265 m verhoogd vogelschroot voor de huismus en 6700 m² geschikt leefgebied voor de egel met ruim voldoende groenstructuren en groene erfafscheidingen. Deze erfafscheidingen bestaan uit gaaspanelen met een maaswijdte van 13 cm en een begroeiing met klimop.

De landelijke staat van instandhouding van de huismus wordt beoordeeld als matig ongunstig (SOVON, 2021). De soort wordt in het gehele land aangetroffen maar laat een dalende trend zien. Hierdoor staat de soort op de Rode Lijst als 'gevoelig'.

In de gemeente Steenwijkerland zijn de afgelopen 10 jaar ruim 3600 waarnemingen van de huismus officieel geregistreerd (NDFF 2022). Gezien de grote hoeveelheid waarnemingen van de huismus en het ruime aanbod van geschikte verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied in de gemeente Steenwijkerland wordt de lokale staat van instandhouding van de huismus geschat als gunstig.

De egel is in de gemeente Steenwijkerland veelvuldig waargenomen in zowel het buitengebied als in de bebouwde kom (750 geregistreerde waarnemingen afgelopen 10 jaar, NDFF 2022). In de gemeente is veel geschikt leefgebied voor egel aanwezig in de vorm van een ruim aanbod van openbaar groen en beplante tuinen. De lokale staat van instandhouding van egel wordt in de gemeente daarom geschat als gunstig.

De functionaliteit van de leefomgeving van de huismus en egel is niet in het geding. Door het treffen van voorzorgsmaatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden (o.a. tijdig plaatsen van tijdelijke nest- en verblijfplaatsen en het ongeschikt maken van de bebouwing en het terrein) en de aanwezigheid van alternatieve leefgebieden in de omgeving, blijven altijd alternatieve nest-, rust-, en verblijfplaatsen aanwezig.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop en nieuwbouw van de woningen in Steenwijk leiden tot het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en het opzettelijk wegnemen van de nesten van de huismus. Daarnaast leiden de werkzaamheden tot het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en artikel 3.10 lid 2, in samenhang met art. 3.8 Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden is locatie gebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Een alternatieve werkwijze en planning is niet aan de orde. Voor de huismus en egel worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Er wordt bij de werkwijze en planning maximaal rekening gehouden met de huismus en egel door ruime mitigeren en compenserende maatregelen te treffen en door maximaal rekening te houden met de leefwijze van de soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van:

- de volksgezondheid of de openbare veiligheid (huismus);
- de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (egel).

Toelichting

De huidige technische staat van de woningen (zowel in- als uitpandig) is dusdanig slecht dat de woningen op korte termijn gesloopt moeten worden. Momenteel is in en rondom de leegstaande woningen sprake van veel vandalisme en inbraak, ondanks dat alle woningen met hekwerk zijn afgezet. Recentelijk zijn er meerdere vernielingen aangebracht. Het hekwerk is meerdere malen opengebroken en woningen zijn van binnen en buiten vernield door het inslaan van ruiten, intrappen van deuren en puin wat op de openbare wegen terecht komt. Ook zijn er meldingen geweest van brandstichting. Ondanks het herhaaldelijk herstellen van het hekwerk, wordt het hekwerk elke keer opnieuw vernield. Ook omwonenden maken zich zorgen over de veiligheid. Men is bang dat het escaleert, met mogelijke verdere (grote) gevolgen. Zodoende zijn ook bewakingscamera's geplaatst.

Als corporatie heeft Woonconcept een verduurzamingsopgave: per complex wordt bekeken welke opties mogelijk zijn. Op basis van technische staat en toekomstbestendigheid wordt een besluit genomen voor renovatie of sloop-nieuwbouw. Alle woningen zijn in 1953 gebouwd. Het casco van deze woningen is volledig afgeschreven. Er is veel mis met deze woningen, o.a. schimmel en vochtproblemen. Dit blijkt o.a. uit een enquête die plaatsgevonden heeft onder de huidige bewoners om gebreken van de woningen aan het licht te brengen. Dit type woning is niet te renoveren of te verduurzamen. Het type woning is niet toekomstbestendig waardoor renoveren geen haalbare en economisch rendabele optie is. Sloop wordt ook vanuit Steenwijk gezien als kans om de leefbaarheid in het dorp te vergroten. Daarnaast zijn in het Convenant Energiebesparing Huursector van 28 juni 2012 afspraken gemaakt over energiebesparing tussen het Rijk en woningcorporaties, waarbij gestreefd wordt naar een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) voor de totale huurwoningvoorraad van de woningcorporaties. Alle partijen zien het belang van energiebesparing, vanwege het klimaat, de eindigheid van de voorraad fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling: energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat vooral van belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens. Ook Woonconcept heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. De huidige energielabels van de woningen variëren van label D tot G. De nieuwbouwwoningen voldoen aan de huidige eisen voor woningen zodat een gezond woon- en leefklimaat ontstaat en krijgen een A label.

Als dergelijke vernieuwingen uitblijven zijn er op wijkniveau negatieve effecten op volksgezondheid (gevaar door betonrot en gezondheidsschade door slechte, ongezonde huizen) en leefbaarheid en sociale veiligheid (vervallen huizen, brandstichting, criminaliteit) te verwachten. Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁶ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de huismus weg te nemen¹⁸ en de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen¹⁹ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

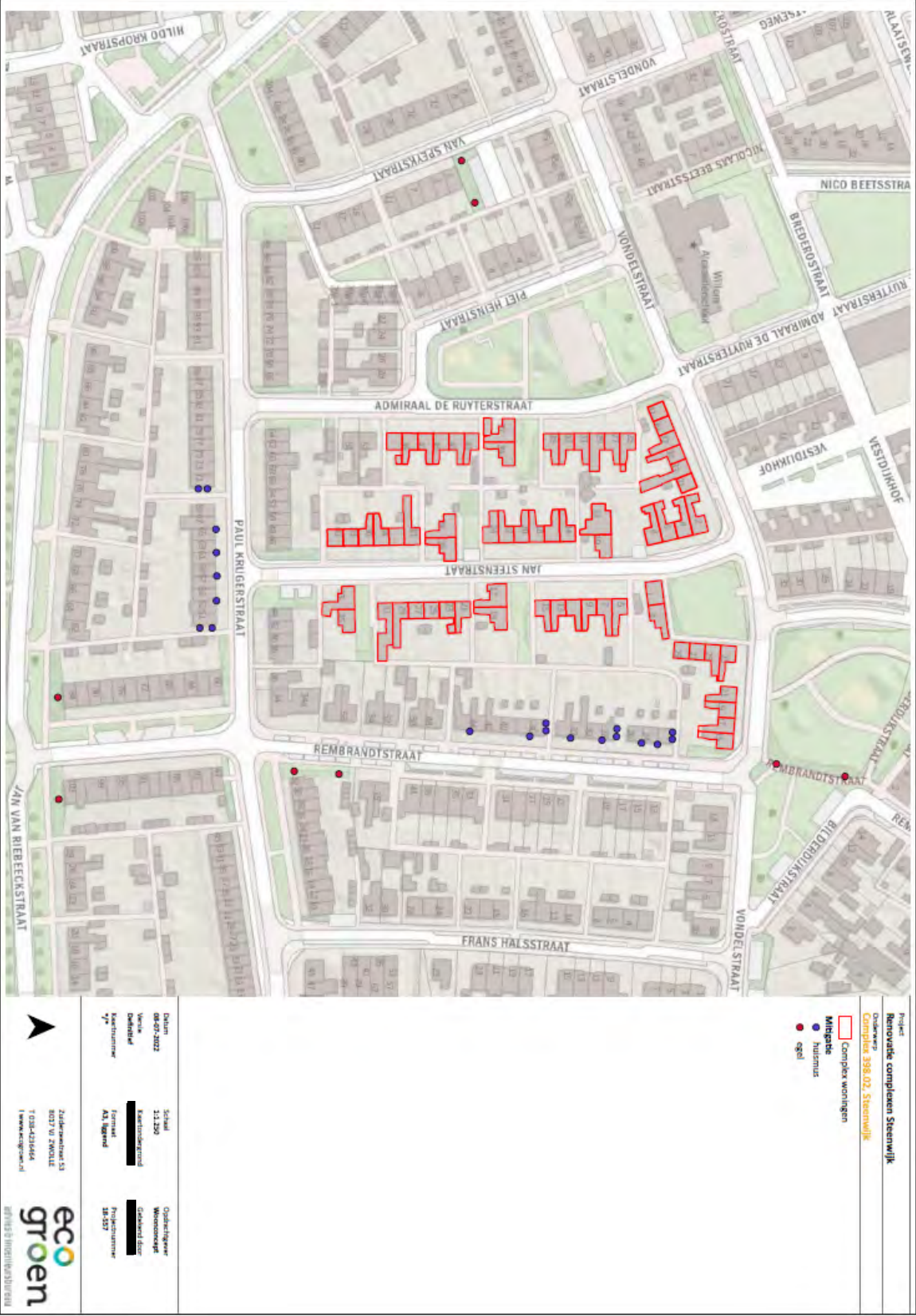
¹⁸ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

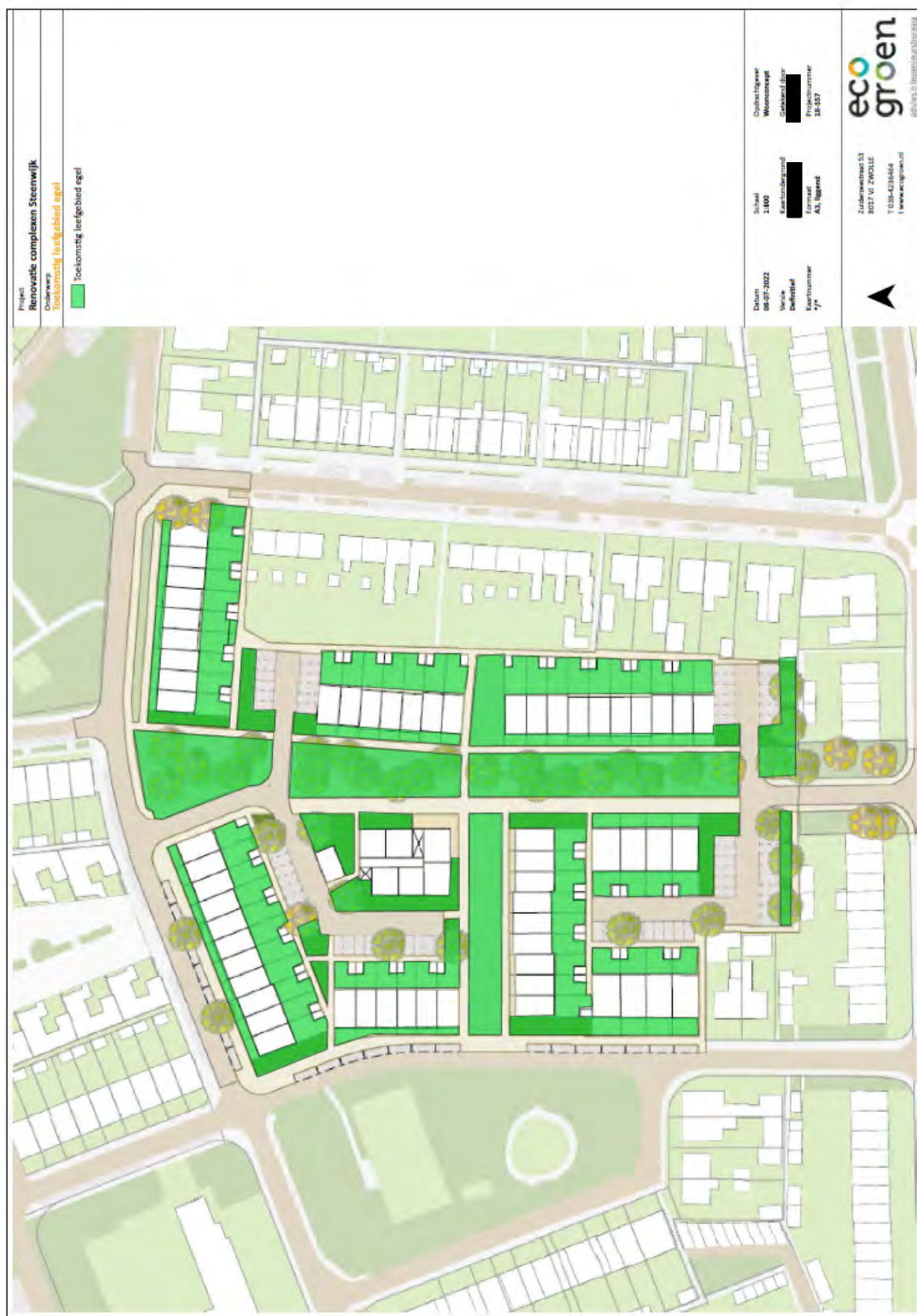
E. Kaarten

Figuur 1 Locaties van de huidige nestkasten

Figuur 2 Locaties van tijdelijke nestkasten

Figuur 3 Toekomstig leefgebied egel

Figuur 4 Toekomstige voorzieningen huismus